

Ho sentswwe disakarete tse seng molaong tse bitsang dimiliyone tsa diranta

Tshwane, 11 Phuptjane 2021 – Bekeng ena diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi tsa Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di bile le katleho e kgolo ntweng e kgahlano le kgwebisano e seng molaong ya disakarete ka ho ba karolo ya matsholo a phenyang le ho hapa metsemeholong e meraro le ledibohong la Kopfontein.

Mane Kempton Park, Pretoria le Johannesburg, ke dishopo tse 22 tse ileng tsa tshohanyetswa ka lebaka la disakarete tse seng molaong tsa boleng ba R2,4-million tse ileng tsa haptjwa. Letsholo lena e ne e le la kopanelo pakeng tsa Bolaodi ba Meedi ba SARS, Ditshebeletso tsa Sepolesa sa Afrika Borwa, Lefapha la Merero ya Selehae mmoho le Mapolesa a Metro Gauteng.

Ledibohong la Kopfontein, diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi di ile tsa phenya teraka e jereng tanka e neng e hlaha Botswana, mme ka hare tsa fumana dikahare tse tharo tsa maiketsetso. Dikarolo tsena di ne di paketswe makase a 355 a disakarete tse seng molaong tsa boleng bo fetang R5.5-million. Teraka ena le disakarete di ile tsa hapuwa hore ho tle ho etswe diphuphutso tse ding.

Ledibohong la Beitbridge, diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi ka tshehetso ya SAPS le Sesole sa Naha sa Afrika Borwa ba ile ba senya disakarete tse seng molaong tsa dikgapo tsa ho feta tsa boleng bo fetang R30-million mane polokelong ya mmuso, ha ho senngwa ho hong ha disakarete tse seng molaong ho rerilwe ho etswa mane Pretoria dibekeng tse pedi tse tlang.

Ka lebaka la mothamo wa disakarete tsena tse seng molaong, tshenyo ena ya tsona mane Beitbridge e lebelletswe hore e nke matsatsitsatsi. Motjhine o sebediswang ke SARS, o senya disakarete ka tsela e baballang tikoloho mme disakarete tsena tse sitsweng di qetella di katetswe.

Khomeshenara ya SARS Edward Kieswetter o boletse hore kgapo le tshenyo ya disakarete tse seng molaong ke letshwao la bohlokwa moo mmuso o bontshang boikitlaetso ba ona ba ho fedisa kgwebisano e seng molaong ya dithoto tse kang disakarete, diaparo le masela, makoloi a kileng a sebediswa pejana mmoho le ditshepe tsa sekerepe, hara tse ding.

“Le ha re kgotsofaditswe ke katleho ena, re ntse re tobane le mosebetsi o mongata hore re tsebe ho fenyha boitshwao bona ba bonokwane, bo nonyetsang ikonomi ya rona ya lehae le ho hohola motheo wa lekgetho mmoho le ho senya menyetla ya mesebetsi. Re bile re kgathatsehile haholo ke ho iphaphanya le maemo a behilweng le a tsitsitseng mmoho le kotsi e ka bang teng ho tsa bophelo bo botle mmoho le dikotsi tse ding ho bareki ka lebaka la dithoto tsena le kgwebisano tse seng molaong,” ho rialo Khomeshenara.

Tsela eo mmuso o e latelang ho tobana le taba ena ya ho lwantshana le ikonomi e seng molaong ke ho sebetsa mmoho le bakgathatema ho tswa lekaleng la praevelte. Ikonomi e seng molaong e baka tahlehelo ya mesebetsi, e etsa hore di-indasteri di kwalwe, e baka mathata a tsa bophelo bo botle setjhabeng, mathata ho tsa tsamaiso ya dithoto mmoho le tahlehelo ya maphelo.

"Re ipiletsa ho bareki hore ba dule ba fadimehile mme ba qobe ho ekwa ke ditheko tse tlasana tsa dihlahiswa tsena tsa nako e kgutshwane, le ho nkela hloohong kotsi e bakwang ke tsena ka mora nako e telele, ho bona mmoho le ho setjhaba ka kakaretso."

"Ho bapa le thomo ya rona ya molao, SARS e ikemiseditse ho thafalletsa le ho etsa hore ditjeo e be tse hodimo bakeng sa motho ofe kapa ofe ya sa ikobeleng tefo ya lekgetho le boitlamo ba hae ba tsa bolaodi ba meedi. Ho se ikobele tefo ya lekgetho ka mang kapa mang bo baka ditahlehelo tsa lekgetho tseo naha ya rona e ke keng ya di kopa.

"Lekgetho leo SARS e le bokellang le bohlokwa hobane le kgontsha mmuso ho fana ka ditshebeletso tsa motheo ho ba fumanehileng, tse kang ditsiane tsa boqheku mmoho le tlhokomelo ya bongaka ho batho ba anngweng ke sewa sena se thefulang sa Covid-19," ho rialo Khomeshenara.

Diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi di bile le dikgapo tse ding tse ngata tse babatsehang dibekeng tsa ho feta, tse akgang ka hare tse latelang:

- Ka Laboraro la 9 Phuptjane, diofisiri tsa mane Boemafofaneng ba Matjhaba ba OR Tambo (ORTIA) di fumane *Crystal Methamphetamine* ya boima ba 80kg ya boleng bo ka bang R24m. *Crystal meth* ena e ne e patilwe morwalong o neng o tsebisitswe o le "disebediswa tsa ho roka" mme ona o ne o leba mane Israel ho feta ka Istanbul. Nyewe ena e ile ya fetisetswa ho Bolaodi ba Diphuputso tsa Bonokwane ba Mantlha tsa SAPS (DPCI).
- Hona ka la 9 Phuptjane, diofisiri tse neng di phenya karolo ya tsa morwalo mane ORTIA di utullutse meriana ya ntlafatso ya tsa thobalano, eo boleng ba yona bo ka bang R45 220 000.00, mme ona o ne o sa tsebahatswa ka nepo. Dithoto tsena di ile tsa fetisetswa ho SAPS bakeng sa diphuputso tse ding.
- Ka la 3 Phuptjane, diofisiri tsa Bolaodi ba Meedi le ditho tsa Bolaodi ba Diphuputso tsa Bonokwane ba Mantlha tsa SAPS (DPCI) di ne di phenya morwalo o neng o belatse, o neng o qeta ho fihla ORTIA ho tswa Kenya, ha ba tla fumana ho hong ho sootho ho neng ho phuthetswe ka foele mme ho patilwe ka hara ditshelo. Ka mora ho hlahloba sena, ho ile ha fumanwa hore sena ke sesebediswa sa pele ha ho etswa *Mandrax*. Sesebediswa sena, sa boleng bo ka bang R105.4m, bo ka be bo bakile hore ho etswe dipidisi tse 1 700 000 tsa *Mandrax*. Dithoto tsena di ile tsa fetisetswa ho SAPS bakeng sa diphuputso tse ding.